

ПОЗИЦИЯ

на

Асоциацията на индустриалния капитал в България (АИКБ)

по повод информацията за потвърден инвестиционен интерес

към проекта „АЕЦ Белене“

Точно преди шест месеца Асоциацията на индустриалния капитал в България (АИКБ) изпрати до медиите своето становище относно водените тогава преговори между правителството на Република България и на неназована китайска компания за строителството на VII-ми блок на АЕЦ „Козлодуй“¹. В това писмо ние подчертахме своето заострено внимание към темата и факта, че национално представителните работодателски организации в България провеждат постоянен мониторинг на състоянието на енергетиката и на енергийната политика в страната.

Тогава изтеклата в публичното пространство информация предизвикваше безпокойство поради липсата на яснота около условията, при които китайската компания би инвестирала в изграждането на VII-ми блок на АЕЦ „Козлодуй“. Преди шест месеца АИКБ приветства изявлението на министър Теменужка Петкова по време на изслушване в Народното събрание, че *„нови ядрени блокове ще бъдат изградени само, ако финансирането им е без държавни гаранции, без дългосрочни договори за изкупуване от държавната НЕК и без миксиране на цената на пети и шести блок с новите мощности в АЕЦ "Козлодуй"“*². Безспорно, това беше отговорен и държавнически подход.

Междувременно, през месец април тази година в медиите беше разпространена информацията, че *„китайската компания, с която от ноември миналата година*

¹ Пълният текст на становището на АИКБ може да бъде прочетен тук: http://bica-bg.org/wp-content/uploads/2016/06/Stanovishte_na_AIKB_po_stroitelstvoto_na_7-mi_blok_na_AETz_Kozloduy.pdf

² Петкова: Търсим в Китай стратегически инвеститор за 7-ми блок на АЕЦ „Козлодуй“, но не сме поемали ангажименти към компании, 3e-news, 14 април 2016, 15:54, http://3e-news.net/%D0%B1%D1%8A%D0%BB%D0%B3%D0%B0%D1%80%D0%B8%D1%8F/%D0%BF%D0%B5%D1%82%D0%BA%D0%BE%D0%B2%D0%B0-%D0%B1%D1%8A%D0%BB%D0%B3%D0%B0%D1%80%D1%81%D0%BA%D0%B0%D1%82%D0%B0-%D1%81%D1%82%D1%80%D0%B0%D0%BD%D0%B0-%D0%BD%D0%B5-%D0%B5-%D0%BF%D0%BE%D0%B5%D0%BB%D0%B0-%D0%BD%D0%B8%D0%BA%D0%B0%D0%BA%D0%B2%D0%B8_47720

Министерството на енергетиката води разговори за изграждането на VII-ми блок на площадката на АЕЦ "Козлодуй", е поискала гарантирани дългосрочно фиксирани цени на произвежданата от мощността електроенергия, за да инвестира в проекта, както и е готова да работи и по построяването на VIII-ми блок в атомната ни централа"³. Тогава АИКБ незабавно реагира с мнението, че „евентуалното „влизване в положението“ на потенциалния инвеститор от страна на българските власти би имало изключително негативно отражение върху цената на тока за индустрията и домакинствата и би генерирало огромно обществено недоволство“⁴.

Медиите коментират състоялата се на 14 декември 2016 г. сутринта среща в МС между премиера в оставка г-н Бойко Борисов, вицепремиера в оставка г-н Томислав Дончев и министъра на енергетиката в оставка г-жа Теменужка Петкова с **представители на Индустриалната търговска банка на Китай**. Медиите привеждат изявления на българските участници в срещата, че от китайската банка са потвърдили интереса си към проекта "Белене" при условията на пазарен принцип и без държавни гаранции и дългосрочен договор да изкупуване на електрическа енергия.

В контекста на ставащото, АИКБ смята за свой дълг да заяви следното:

И през месец юни, и сега, нашето безпокойство идва от опасността китайската страна или инвеститорът, който и да е той, да получи така нареченото „доплащане на разлики“. По изчисленията на експертите на АИКБ поемането на подобен ангажимент при параметрите, станали известни от медиите, би довело до формиране на ново „Задължение към обществото“, което ще се окаже по-голямо дори от скандалното задължение, формирано от привилегированото и непазарно положение на така наречените „американски централи“ – над 1 милиард лева годишно!

Ако има ангажимент за „доплащане на разлики“, инвеститорът ще има възможността да продава на борсата цялото си количество произведена електроенергия, а чрез „задължения към обществото“ целокупната българска индустрия и домакинствата ще доплащат разликата от борсовата цена, която е значително под 46 USD за мегаватчас до 92 USD за мегаватчас проектна цена (в Hinkley Point същите инвеститори са договорили 92,5 GBP/МВтЧ/). Това ще бъде загуба за домакинствата и за бизнеса, осъществена чрез непазарно изземване на доход, както в случая с вече споменатите „американски централи“ и така наречените ВЕИ-та.

Ние вече преживяхме един път примера със „Задължението към обществото“, генерирано от непазарната и недообмислена политика по отношение на производителите на електроенергия от възобновяеми енергийни източници и на така наречените „американски централи“ и от породилия се на основата на тази политика узаконен грабеж.

³ Пеева Владислава, Фиксирани цени на тока от VII блок иска китайският инвеститор, Mediapool, 17 април 2016, 08:30, <http://www.mediapool.bg/fiksirani-tseni-na-toka-ot-v-blok-iska-kitaiskiyat-investitor-news248104.html>

⁴ Виж пак в становището на АИКБ от 15 юни 2016 година: http://bica-bg.org/wp-content/uploads/2016/06/Stanovishte_na_AIKB_po_stroitelstvoto_na_7-mi_blok_na_AETz_Kozloduy.pdf

АИКБ подчертава, че повтарянето на тази грешка, този път в „ядрена форма“, би се превърнало в бедствие с много тежки икономически последици и ще има изключително негативна обществена реакция.

Ние отново и отново апелираме към изпълнителната и законодателната власт, които сме предупредили още през лятото на тази година, че при евентуален договор за изграждане на АЕЦ „Белене“ (както и на VII-ми блок на АЕЦ „Козлодуй“) не е достатъчно той да бъде без държавни гаранции и без дългосрочни договори за изкупуване от държавната НЕК.

Отново поставяме ударение на факта, че в **никакъв случай не бива да се допуска „доплащане на разлики“, към което във от всякакво съмнение се стремят потенциалните инвеститори.** Искрено се надяваме, че представителите на изпълнителната власт си дават сметка за огромната, историческа отговорност, която носят пред българското общество и българската промишленост.

Във от съмнение е, че най-напред следва да се актуализира енергийната ни стратегия, за да е ясно кога и дали изобщо ще се нуждаем от такива мощности, преди да се слагат нови заробващи подписи. Защото, ако до тук сме изгубили 2 милиарда, то с един такъв проект може да изгубим още 20 милиарда, доплащайки за разлики по милиард годишно през следващите 20 години. Не е ли по-добре да спрем дотук със загубите?